

ВЈЕЖБА 7. १। यद्भावि तद्भवतु ॥ २। यस्यार्थास्तस्य मित्राणि ॥ ३। मनसि परितुष्टे कोऽर्थवान्को दरिद्रः ॥ ४। किमभ्यासेन दुष्करम् ॥ ५। अर्थस्य पुरुषो दासो दासस्त्वर्थो न कस्यचित् ॥ ६। आपत्सु किं विषादेन संपत्तौ विस्मयेन किम् ॥ ७। सर्वे मनुष्या अल्पेन यत्नेन महतोऽर्थानाकाङ्क्षन्ति ॥ ८। यो यद्वपति बीजं लभते सोऽपि तत्फलम् ॥ ९। यदेव रोचते यस्यै भवेत्तस्य सुन्दरम् ॥ १०। तद्भाग्यं धनस्यैव यन्नाश्रयति सज्जनम् ॥ ११। परार्थं योऽवटं कर्ता तस्मिन्सः पतति ध्रुवम् ॥

Градиво: промјена личних замјеница (SP, §111–113); промјена показних замјеница *sa- / ta-, eta-* и *ena-* (SP, §114); промјена односне замјеница *ya-* (SP, §115); промјена замјеница *katara-, katama-, itara-, anya-* (SP, §117); промјена замјеничких придјева *eka-, ekatara-, ubhaya-, viśva-, sarva-*, итд. (SP, §117–118); промјена показних замјеница *idam-* и *adas-* (SP, §119–120); образовање неодређених замјеница од упитних замјеница (SP, §121).

Транскрипција (saṃhita): 1. *yadbhāvi tadbhavatu*. 2. *yasyārthāstasya mitrāṇi*. 3. *manasi parituṣṭe ko 'rthavānko daridraḥ*. 4. *kimabhyāseṇa duṣkaram*. 5. *arthasya puruṣo dāso dāstvartho na kasyacit*. 6. *āpatsu kim viśādena sampatṭau vismayena kim*. 7. *sarve manuṣyā alpēna yatnena mahato 'rthānākāṅghanti*. 8. *yo yadvapati bījam labhate so 'pi tatphalam*. 9. *yadeva rocate yasyai bhavettattasya sundaram*. 10. *tadbhāgyam dhanasyaiva yannāśrayati sajjanam*. 11. *parārtham yo 'vaṭam kartā tasmīnsaḥ patati dhruvam*.

Транскрипција (pada): 1. *yat bhāvi tat bhavatu*. 2. *yasya arthāḥ tasya mitrāṇi*. 3. *manasi parituṣṭe kaḥ arthavān kaḥ daridraḥ*. 4. *kim abhyāseṇa duṣkaram*. 5. *arthasya puruṣaḥ dāsaḥ dāsaḥ tu arthaḥ na kasyacit*. 6. *āpatsu kim viśādena sampatṭau vismayena kim*. 7. *sarve manuṣyāḥ alpēna yatnena mahataḥ arthān ākāṅghanti*. 8. *yaḥ yat vapati bījam labhate saḥ api tat phalam*. 9. *yat eva rocate yasyai bhavet tat tasya sundaram*. 10. *tat bhāgyam dhanasya eva yat na āśrayati sajjanam*. 11. *parārtham yaḥ vaṭam kartā tasmīn saḥ patati dhruvam*.

Грамагичка анализа: 1. *yat* – nom nsg, *ya* који; *bhāvi* – nom nsg, *bhavin* што има да буде; *tat* – nom nsg, *sa / ta* тај; *bhavatu* – 3sg ipv praes act, *bhū* 1 бити. 2. *yasya* – gen msg, *ya* који; *arthāḥ* – nom msg, *artha* новац; *tasya* – gen msg, *sa / ta* тај; *mitrāṇi* – nom npl, *mitra* пријатељ. 3. *manasi* – loc nsg, *manas* дух; *parituṣṭe* – loc nsg, *parituṣṭa* задовољан; *kaḥ* – nom msg, *ka* ко; *arthavān* – nom msg, *arthavat* богат; *kaḥ* – nom msg, *ka* ко; *daridraḥ* – nom msg, *daridra* сиромашан. 4. *kim* – nom nsg, *ka* ко; *abhyāseṇa* – int msg, *abhyāsa* вјежба; *duṣkaram* – nom nsg, *duṣkara* тешко изведиво. 5. *arthasya* – gen msg, *artha* новац; *puruṣaḥ* – nom msg, *puruṣa* човјек; *dāsaḥ* – nom msg, *dāsa* роб; *dāsaḥ* – nom msg, *dāsa* роб; *tu* – pcl, *tu* а, али; *arthāḥ* – nom msg, *artha* новац; *na* – pcl, на не; *kasyacit* – gen msg, *kaścit* неко. 6. *āpatsu* – loc fpl, *āpad* невоља; *kim* – nom nsg, *ka* ко; *viśādena* – int msg, *viśāda* очај; *sampatṭau* – loc fsg, *sampatṭi* срећа; *vismayena* – int msg, *vismaya* одушевљење; *kim* – nom nsg, *ka* ко. 7. *sarve* – loc nsg, *sarva* сав, сваки; *manuṣyāḥ* – nom mpl, *manuṣya* човјек; *alpēna* – int msg, *alpa* мален; *yatnena* – int msg, *yatna* напор; *mahataḥ* – acc mpl, *mahat* велик; *arthān* – acc mpl, *artha* новац; *ākāṅghanti* – 3pl ind praes act, *ā-kāṅgh* 1 (+ acc) стремити ка. 8. *yaḥ* – nom msg, *ya* који; *yat* – acc nsg, *ya* који; *vapati* – 3sg ind praes act, *vap* 1 сијати; *bījam* – acc nsg, *bīja* сјеме; *labhate* – 3sg ind pres med, *labh* 1 досегнути, добити, наћи; *saḥ* – nom msg, *sa / ta* тај; *api* – conj, *api* такође; *tat* – acc nsg, *sa / ta* тај; *phalam* – acc nsg, *phala* плод. 9. *yat* – nom nsg, *ya* који; *eva* – adv, *eva* управо; *rocate* – 3sg ind praes med, *ruc* свиђати се; *yasmai* – dat msg, *ya* који; *bhavet* – 3sg opt praes act, *bhū* 1 бити; *tat* – nom nsg, *sa / ta* тај; *tasya* – gen msg, *sa / ta* тај; *sundaram* – nom nsg, *sundara* лијеп. 10. *tat* – nom nsg, *sa / ta* тај; *bhāgyam* – nom nsg, *bhāgya* срећа; *dhanasya* – gen nsg, *dhana* богатство; *eva* – adv, *eva* управо; *yat* – nom nsg, *ya* који; *na* – pcl, на не; *āśrayati* – 3sg ind praes act, *ā-śri* 1 долазити ка; *sajjanam* – acc msg, *sajjana* добар човјек. 11. *parārtham* – adv, *parārtham* за другог; *yaḥ* – nom msg, *ya* који; *vaṭam* – acc nsg, *vaṭa* јама; *kartā* – nom msg, *kartṛ* који прави; *tasmīn* – loc nsg, *sa / ta* тај; *saḥ* – nom msg, *sa / ta* тај; *patati* – 3sg ind praes act, *pat* 1 падати; *dhruvam* – acc nsg (= adv), *dhruva* сигурнан.

Кључ: 1. Нека буде што има да буде. 2. Чији (је) новац, онога (су) и пријатељи. 3. Када је дух на миру, ко (је) богат (а) ко сиромашан? 4. Што се не да постићи вјежбом? 5. Човјек (је) роб новца, али роб (није) нечији новац. 6. У невољама шта (бива) по очају? у срећи шта по одушевљењу? 7. Људи у свему маленим напором желе до великог новца. 8. Ко какво сјеме сије, тај такав плод и бере. 9. Што се кому мили, то му (је и) лијепо! 10. Управо (је) то срећа богатства, што до доброг човјека не долази. 11. Ко за другог јаму прави, тај без сумње у њу (сам) пада.